

Sok fecske - Külföldről hazatérő orvosok az egészségügy megújításában

Konferencia összefoglaló

Tény, hogy képzett orvosok tömege hagyja el Magyarországot, ám szerencsére vannak olyanok is, akik visszatérnek. Az orvosvisszatérés témájáról azonban ma még nem lehet az elvándorlás nélkül szót ejteni, a helyzet pedig addig bizonyosan nem rendeződik, amíg masszív bérrendezésre sor nem kerül. A Heti Válasz azzal a céllal szervezett konferenciát, hogy bemutassa, a visszatérő gyógyítók szerepe kulcsfontosságú, hiszen a kintiek az ő visszajelzéseik alapján döntenek saját jövőjükéről.

Pontos adatokat nehéz találni arra, hogy hányan tértek vissza, mint ahogyan igazából azt sem tudjuk, hányan mentek el. A médiában hallható számokból kiindulva Magyarországot ötezer orvos hagyta el az elmúlt években, ugyanakkor körülbelül négyezren áramlottak is be az országba – elsősorban az erdélyi területekről. Az okok nem ismeretlenek a kevésbé tájékozottak számára sem: a hazai fizetésből nehezen lehet megélni, külföldön a magyar bér sokszorosát meg lehet keresni kevesebb munkaórával, kisebb leterheltség mellett, ráadásul külföldön kevésbé feudálisak a hierarchiaviszonyok, és létezik team-munka.

Arra a kérdésre, hogy miért tér mégis vissza egy orvos, viszonylag egyszerű a válasz: az érzelmi kötődés miatt. Itt van a család, a barátok, hiányzik a sokat szapult kis Magyarország is; és néhány kint eltöltött év után azt is sokan elmondhatják, hogy az anyagi biztonságot is sikerült megteremtíteniük. A Heti Válasz és a Szinapszis Kft. kérdőívére 130 orvos válaszolt, akiknek fele már itthon dolgozik, nagyjából 10 százalékuk magyar és külföldi kórházban egyaránt, míg 10-ből négyen csak külföldön keresik a betevőjüket. Mellbevágóbb viszont az az adat, miszerint a kint tartózkodók csupán 15 százaléka szeretne hazatérni, 17 százalékuk dolgozna itt is – ott is, és 70 százalékuk nem akar visszajönni Magyarországra. A Rezidensszövetség saját, 2009-es felmérése szerint 120 orvos 57 százaléka azt mondta: a következő két évben nem kíván hazatérni.

Tamás László János, a győri Petz Aladár Kórház főigazgatója saját vezetői gyakorlatából hozott tapasztalatokat. Tőlük 2005 és 2014 között 49-en mentek külföldre (ez szerinte nem is számít nagyon nagy számnak), és 13-an tértek vissza. Igaz, szerinte jelentős az országon belüli migráció is, amely már nem csak az orvosokat, hanem a szakdolgozókat is egyre nagyobb mértékben érinti. A legsúlyosabb probléma pedig szerinte a szakorvosok

elvándorlása, az ő pótlásuk szinte megoldhatatlan. „A 40-50 éves korosztály hiányzik” – mondja.

A Heti Válasz konferenciája egy mini hálapénz-konferenciává is vált, hiszen az előadók nagy része elmondta, hogy nem támogatja és károsnak tartja a paraszolvenciát, amelynek eltűnése az alapfeltétele szerintük a normális egészségügyi viszonyok kialakításához. Sajat bevallása szerint ezt tartja fő feladatának Zombor Gábor kinevezett államtitkár is. Sinkó Eszter, a Semmelweis Egyetem Egészségügyi Menedzserképzőjének igazgatóhelyettese szerint a hálapénz kérdését csak a politika tudja rendezni. A Párizsból hazatért Kullmann Tamás, a Petz Aladár Megyei Kórház onkológusa szerint viszont bár hálapénz külföldön nem létezik, Párizsban az ún. konzultációs díj túllépése egyre nagyobb méreteket ölt, így szerinte ezt sehol sem lehet teljesen kivezetni a rendszerből. Szerinte a magyar egészségügy hatékonyságát jelenleg épp a hálapénz tartja fenn.

Az új államtitkár elmondta, hogy az elődje által megkezdett lépések közül a népegészségügyi termékadót támogatja, és folytatásra érdemesnek találja, ahogyan a pályakezdő orvosok itthon tartását célzó ún. Markusovszky-ösztöndíjat is, amit lehetőség szerint kibővítené. Zombor szerint a munkakörülmények javításáért is tettek az elődök: 130 helyen folynak olyan beruházások, amelyek ezt (is) szolgálják. Az orvosok túlterheltsége is csökkenthető szerinte az adminisztrációs terhek visszanyírásával és az alapellátás kiterjesztésével. Az elvándorlás kevesebbet említett okáról, a képzés, a szakmai előmenetel hiányosságairól szólva elmondta: itt is lehet olyan motivációs technikákat adni, ami arra sarkallja az idősebb kollegákat, hogy az osztályokon is tanítsák a frissen végzett orvosokat. Zombor Gábor szerint a legnehezebb azt megoldani, hogy a doktorok társadalmi megbecsültsége nőjön.

Dénes Tamás, a Rezidensszövetség elnöke szerint a politikának „nincs újabb 4 éve az orvoselvándorlás megállítására”. Modellszámítások szerint ha folytatódik a mostani trend, a 2013. évi orvoslétszámot 100 százaléknak véve 2016-ra csak az orvosok 84, 2023-ra csak 66 százaléka tartózkodik majd Magyarországon. A Markusovszky-ösztöndíj szerinte jó lépés volt, mert itthon tart néhány embert, de „a ráfordítás nem volt arányban a probléma súlyával”. Dénes Tamás – aki Erdélyből jött Magyarországra, ám maga is megjárta külföldöt – úgy látja, vannak felesleges párhuzamosságok és pazarlások a rendszerben, amelyek kezelésével szintén lehetne javítani a problémákon.